

18. marts 2011

Spørgsmål og svar om prisudvikling og brug af e-tidsskrifter

Hvad er prisudviklingen på internationale tidsskrifter?

Prisudviklingen på videnskabelige tidsskrifter har gennem mange år været nævnt som et stort problem for fag- og forskningsbiblioteker over hele verden. Prisstigningerne er store samtidig med at institutionerne generelt beskæres, hvilket i sidste ende betyder, at forskere og studerende får adgang til færre tidsskrifter og bøger.

Indkøbssamarbejdet Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF), som gennem en årrække har forhandlet licenser på vegne af universiteter og uddannelsesinstitutioner i Danmark, har en omsætning på 150 millioner kr. årligt.

DEFF har undersøgt prisudviklingen med udgangspunkt i 20 store konsortielicenser som repræsenterer en samlet omsætning på knap 110 millioner i 2011. Grundet forlagenes forbud med at offentliggøre prisudviklingen er der tale om et samlet tal for de 20 aftaler. For disse konsortieaftaler har der fra 2010 til 2011 være en stigning på 4 % i gennemsnit om året, dvs. at man over en 4 årig periode vil opleve en samlet prisstigning på mere end 16 %.

Tabel 1. Prisudviklingen på 20 DEFF konsortielicenser

2010 DKR	2011 DKR	Stigning i procent fra 2010 til 2011
104.414.039,11	109.200.924	4,03

I en international prisundersøgelse har man påvist en prisstigning på 35 % i perioden 2005-2009. I samme undersøgelse ses en prisstigning på 8,2% fra 2008 til 2009.

Kilde: <http://www.libraryjournal.com/article/CA6651248.html>

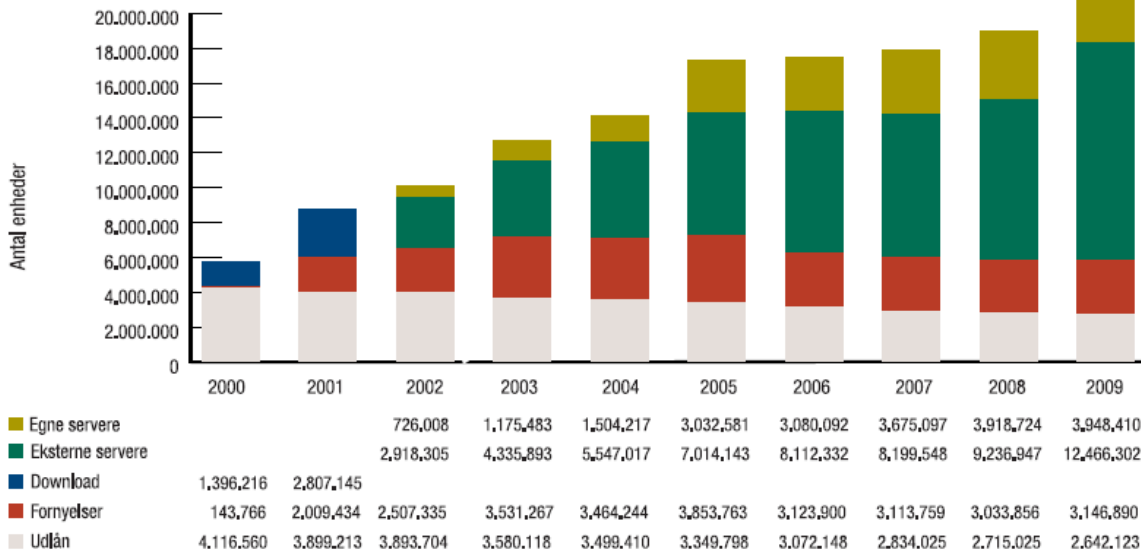
Bibliotekernes budgetter er naturligvis ikke steget med tilsvarende beløb i den samme periode. Læs mere om tidsskriftskrisen på:

http://en.wikipedia.org/wiki/Serials_crisis

Hvor meget benyttes e-ressourcer på fag- og forskningsbibliotekerne?

Som det fremgår af nedenstående figur er forskningsbibliotekernes udlån steget kraftigt siden 2000. Tallet "eksterne servere" er downloads af artikler, som man betaler for i digital form ligesom man gjorde da de fandtes i trykt form. De tæller derfor som en del af udlånet og er i øvrigt den materialeform som anvendes mest.

Figur 1 16 forskningsbibliotekers samlede udlån, fornyelser og download 2000-2009 ¹⁻³

Kilde: Folke- og Forskningsbiblioteksstatistik 2009:

http://www.bibliotekogmedier.dk/fileadmin/publikationer/biblioteksstatistik/Statistik_2009.pdf

Er der kommet flere eller færre tidsskrifter?

Nedenstående tabel vist væksten i antallet af tidsskrifter fra 1900-2000.

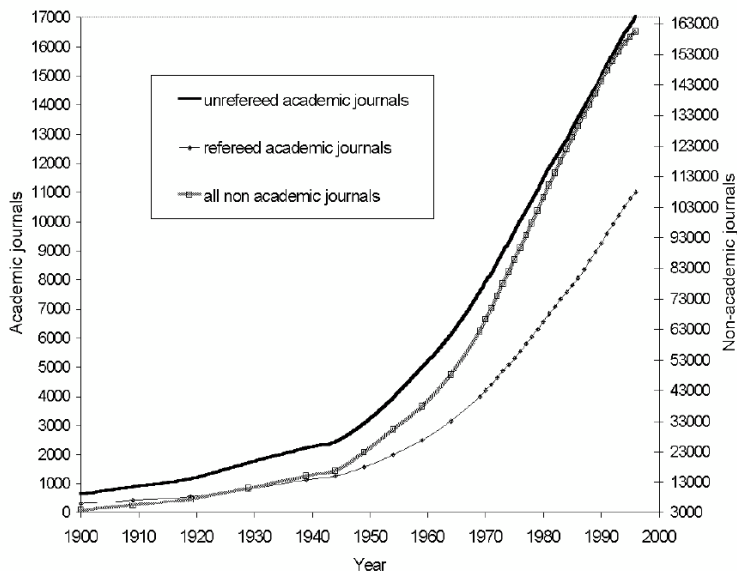

Figure 3. Academic and non-academic journal growth (data from: Ulrich's)

Tabellen vist en eksplosiv vækst i antallet af tidsskrifter. Specielt fra 1950 til 2000 øges antallet af tidsskrifter markant.